

Til 15de Kapitel.

(Meened og andre dermed beslægtede Forbrydelser.)

I dette Kapitel, til Grund for hvilket man i det Hele har lagt Frd. 15 April 1840, omhandles foruden den egentlige Meened tillige falsk Forklaring for Retten, falske Angivelser paa Tro og Love eller under Eeds Tilbud samt nogle mindre betheliger Misligheder ved Beedigelsen af Forretninger.

Udkastets § 142 angaaer falsk edeligt Vidnesbyrd for Retten. Straffen herfor er ifølge Frd. 15 April 1840 § 1 Strafarbejde fra 4 til 10 Aar, hvorhos Straffen ifølge den nævnte Fdgs. § 3 kan stige til Strafarbejde paa Livstid, dersom det falske Vidnesbyrd maatte kunne bidrage til at paaføre Noget Skade paa Vre eller Frihed, ligesom Livsstraf skal anvendes, hvor det tilsigtes ved det falske Vidnesbyrd at paaføre Noget Døden, selv hvor denne Hensigt ikke naaes. Hermed kan sammenholdes den norske Straffelovs Kap. 12 §§ 1 og 2, hvorefter Straffen er Strafarbejde fra 6 til 12 Aar eller efter Omstændighederne paa Livstid, og naar formedelt Meened Livsstraf er bleven fuldbyrdet paa Noget endog Livsstraf. Uden at miskjende den store Vigtighed, det har at værne om Edens Hellighed, saavel betragtet fra et religiøst Synspunkt som navnlig med Hensyn til Edens Betydning i Retslivet og de borgerlige Forhold overhovedet, har Kommissionen imidlertid meent, at der turde være Tvivl til at aabne Afgang til en noget mildere Bedømmelse af den omhandlede Forbrydelse. Det kan formeentlig ikke nægtes, at Omstændighederne kunne være af den Bestaffenhed, deels med Hensyn til den Sags ringere Betydning, i hvilken det falske Vidnesbyrd afgives, deels med Hensyn til den mindre strafværdige Hensigt, i hvilken dette skeer, t. Ex. hvor det ikkun tilsigtes at frie Noget for Strafsansvar, deels med Hensyn til det Forhold, hvori Vidnet staaer til den Person, for hvis Skyld det har villet skjule Sandheden, deels endelig med Hensyn til den mindre Fastsættelse og Mangel paa Overlæg og Plan,

der viser sig at være tilstede i det falske Vidnesbyrds Afgivelse, saavel som med Hensyn til Vidnets ringere Dannelse og Aandsevner, — at Forbrydelsen baade i subjektiv og objektiv Henseende fremtræder som mindre strafværdig. Medens man har troet at burde bibeholde 10 Aars Strafarbejde som Maximum, har man derfor sat Straffens Minimum til 2 Aars Strafarbejde, men man har da ogsaa saameget mindre fundet Anledning til at optage en særegen mildere Straffebestemmelse angaaende det svigagtig ustadige Vidne, saaledes som skeet er i den norske Straffelovs Kap. 12 § 3, — hvis Straffeminimum, 3 Aars Strafarbejde, iøvrigt er højere end det i Udkastets § 142 i Almindelighed foreslaaede. Det kan nemlig ikke være tvivlsomt, at det svigagtig ustadige Vidne ligesom gaaer ind under Begrebet om et falsk Vidne, hvilket Begreb man iøvrigt ligesaa lidt har anset det fornødent nærmere at udvilde i Lighed med hvad der er skeet i Frd. 15 April 1840 § 1, som man har kunnet ansee det for rigtigt at indlade sig paa en saadan Fremstilling af de Hensyn, Domstolene skulle tage ved Straffegradens Fastsættelse, som der er givet i den nævnte Frd.s § 2. Man har, hvad Begrebet angaaer, kun fundet det hensigtsmæssigt, for at forebygge enhver Misforstaaelse, der mulig kunde foranlediges af det Udtryk: „et Vidne, der for Retten edeligt aflægger falsk Forklaring“, udtrykkelig at tilføje: „hvad enten Edsfæstelsen følger efter Forklaringen eller denne afgives i Genhold til en foregaaende Edsfæstelse.“ Der sigtes herved ikke blot til de Tilfælde, hvor efter de nu gjældende processuale Regler undtagelsesviis (se Rigsretsloven af 3die Marts 1852 § 63) Vidneforklaringen først afgives, efterat Vidnet forud er edfæstet — hvilket iøvrigt muligt turde blive det sædvanlige ved en Omordning af den criminelle Retsspleie —, men ogsaa til de Tilfælde, hvor en hyerligere Forklaring af et Vidne afgives i Continuation af en tidligere aflagt og beediget Forklaring i Genhold til den da stedfundne Edsfæstelse, uden at Vidnet særligt beediger Tillægsforklaringen. Hvorvidt en saadan Continuationsforklaring rettelig er skeet i Genhold til den tidligere aflagte Ed, eller om ikke ny Edsfæstelse burde have fundet Sted